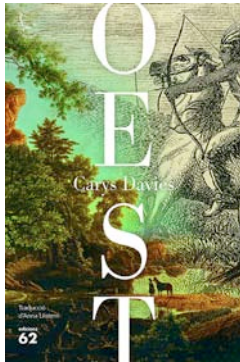

literatura
ÀLEX MILIAN

La gal·lesa Carys Davies debuta en novel·la amb 'Oest' (Edicions 62), una narració original i plena de recursos narratius sobre un home vidu que marxa a l'oest desconegut tot buscant un impossible. L'autora renuncia a tots els tics, arquetips i tòpics del 'western' per barrejar amb molt estil una aventura sense èpica ni herois i una història íntima d'amor paternofiliar.

Cap al salvatge oest, lliure de tòpics i prejudicis

Oest

CARYS DAVIES

Edicions 62
Barcelona, 2018
184 pàgines

L'autora Carys Davies, que fins ara havia escrit dos llibres de relats breus que no havien estat traduïts al català, sorprèn amb una novel·la tan arriscada com la història que explica: un home vidu decideix deixar la seva granja i la seva filla de 10 anys per descobrir si els misteriosos ossos d'animals gegants que s'han trobat a Kentucky pertanyen a animals que encara sobreviuen a l'oest de l'Amèrica del Nord.

Obsessionat per trobar-los, convençut que han de ser allà —caminant sobre les seves grans potes i amb uns ullals increïbles—, John Cyrus Bellman marxa cap a l'oest remuntant el riu Missouri, seguint la ruta del que ell anomena "l'expedició del President". Es tracta de la que també es va batejar com "l'expedició de Lewis i Clark", una missió d'exploració encarregada pel president dels EUA Thomas Jefferson després de la compra de Louisiana a Espanya. Entre 1804 i 1806, Lewis i Clark van remuntar el riu Missouri, van travessar les Rocalloses, que divideixen bàsicament el subcontinent en dues conques, i van arribar al Pacífic. L'objectiu dels Estats Units era expandir-se cap a aquell oest desconegut, primer a l'anomenada Louisiana —que llavors ocupava tot el centre

dels Estats Units— i després més enllà de les Rocalloses.

Bellman s'endinsa en aquelles terres encara verges amb la mateixa ingenuïtat que l'autora exhibeix per endinsar-se en la temerària aventura d'escriure sobre l'oest com si el *western* no existís. L'autora ho aconsegueix.

La novel·la és, efectivament, un viatge a l'oest allunyat dels tòpics establerts pels *westerns* —cinematogràfics o literaris— que el van convertir en gènere. Deixa de banda també l'èpica i el romanticisme i els valors que mouen els personatges dels *westerns* clàssics i no clàssics. La raó és que l'autora s'ha deslliurat de la pesada càrrega de la tradició narrativa sobre el salvatge oest i cavalca lliure per un territori on semblava impossible trobar nous camins.

A l'*Oest* de Carys Davies no hi ha pistolers sinó tractants de pells, comerciants, un frare espanyol i un matrimoni holandès.

A l'*Oest* de Davies les dones no són febles i les nenes no són estúpides. De fet, la Bess, la filla d'en John Cyrus, és l'altra protagonista de la història. Perquè l'autora no acompanya només l'aventurer, també es queda a la granja on Bess ha de conviure amb una tieta malcara-

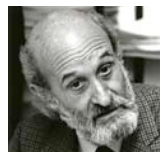
televisió

La franja infantil també existeix: Toni de la Torre recomana 'Més sèries de 0 a 99 anys'

música

Per Moisés Pérez, 'Andròmina' demostra que Carles Pastor està abduït pel blues

art

Francesc Fontbona recorda una faceta oblidada del desaparegut Francesc Vicens

da i créixer sense el pare, entre mules, guites i eugues. De fet, el referent més directe d'aquest *Oest* és possiblement *El poni roig* de John Steinbeck, una petita però gran història d'una granja de l'oest vista des dels ulls d'un nen.

En el cas d'*Oest*, la història de la petita Bess esdevindrà la principal, com no havia passat mai en cap pel·lícula o novel·la asfixiada sota les normes més tòpiques del gènere.

Els indis d'aquest *Oest* no són salvatges ni ho volen ser. De vegades es deixen hipnotitzar per les galindaines que el protagonista porta al sarró i altres vegades són sorruts i esquius. Però mai s'hi ha d'enfrontar.

A mig camí, John Cyrus *contracta* un guia indi de nom gens èpic, Dona Vella de Lluny, que el portarà riu amunt i que serà el seu contrapunt en les reaccions al temps i el paisatge. Un Sancho Panza amb qui no es pot entendre perquè només parla la seva llengua nadiua. "Semblava —pensa l'indi cap al final de la novel·la— que [els blancs que parlaven la seva llengua] volien mantenir els seus idiomes en secret, com un parell d'armes que no volien regalar".

A l'*Oest* de Davies, de testosterona n'hi ha però ja no llueix heroicament com a motiu d'una exhibició de valor en un duel sinó que esdevé l'interruptor d'una sinistra i patètica pulsio per les noies impúbères.

De pistoles, n'hi ha, però no disparen mai contra persones. I poques vegades contra animals.

I no hi ha soldats. Només la llegenda de Clark i la seva expedició, com a teló de fons.

Tampoc l'estructura de la novel·la és clàssica. Sense abusar-ne, l'autora fa servir *flash-backs* i *flash-forwards* —salts enrere i endavant en el temps— quan convé al ritme de la narració i la seva personal manera d'exposar-la.

El resultat és una petita obra d'enginyeria realitzada amb extraordinària llibertat i molta discreció. La manu-

Carys Davies

factura de Davies és tan sùbtil que la lectura és natural, sense entrebancs ni escarafalls. El lector té la sensació que està deixant-se portar per una història trivial i simplement fluida quan veritablement s'està enfrontant a les terribles decisions que canvien una vida i la dels que l'envolten, a les amenaces reals que assetgen les criatures, a la ingenuïtat dels somnis i la crueltat verídica dels malsons.

Carys Davies demostra que encara es pot narrar una història situada en l'Amèrica del Nord del XIX sense caure en el *western*, allunyant-se de tots els tòpics i acostant-se, sense lliçons ni discursos pretensiosos, a la veritat. Tota una aventura literària.

CARLES CAMPS MUNDÓ
El rastre d'uns escrits

Poesia 314
Premi Octubre 2017

EL RASTRE D'UNS ESCRITS
de CARLES CAMPS MUNDÓ
PREMI OCTUBRE DE POESIA
VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i **Twitter**
Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.cat